

[REDACTED]
[REDACTED] 8
[REDACTED] NAANTALI

ILMOITUKSENNE KOSKIEN KIINTEISTÖSSÄNNE ILMENNEISTÄ SÄHKÖTURVALLISUUSPUUTTEISTA

Olette lähestyneet Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa (Tukes) kiinteistössänne ilmenneistä rakennusaikaisista vakavista teknistä puutteista ja määräystenvastaisuuksista sekä sähköturvallisuuslain (STL 410/1996) vastaisesta toiminnasta, jossa kiinteistön sähköasennukset on tehty ilman asianmukaista oikeutta sähkötöihin.

Tukes haluaa tässä pyytämässänne lausunnossa selventää asiaa koskevia sähköturvallisuuslain vaatimuksia ja vastuuta.

Rakentamista koskevat vaatimukset sähköturvallisuuslain 410/1996 mukaan

Tukesin valtuuttama tarkastaja [REDACTED] sekä Tukesin rekisteröimä toiminnanharjoittaja Sähköasennukset [REDACTED] Oy ovat tehneet kiinteistöllä käyttöönottotarkastusten lisäksi tarkastuksia/ katselmuksia, joissa on todettu useita vakavia rakennusaikaisia asennusvirheitä, jotka eivät täytä sähköasennusten rakentamisajankohdan turvallisuusvaatimuksia (rakennusajankohdan velvoittava standardi SFS 6000 Pienjännitesähköasennukset).

Saadun tiedon mukaan kiinteistön sähkölaitteiston rakentajaksi on ilmoitettu [REDACTED] Oy, joka ei ole tehnyt sähköturvallisuuslain (STL 410/1996 12 §) ja Kauppa- ja teollisuusministeriön (516/1996 7 § ja 26 §) mukaista ilmoitusta sähkötöistään Tukesille ennen toiminnan aloittamista. Näin ollen Naantalin Puistokiinteistöt Oy:llä ei ole ollut lain mukaista oikeutta puheena olevan kiinteistön sähkölaitteiston rakentamiseen.

Kiinteistön rakentamisvaiheesta ei tiedon mukaan ole käytettävissä laitteistolle tehdyn sähköturvallisuuslaissa vaaditun käyttöönottotarkastuksen haltijalle luovutettavaa pöytäkirjaa. Turvallisuuden varmistava käyttöönottotarkastus on tehtävä ennen laitteiston käyttöönottoa. Laitteisto katsotaan otetuksi käyttöön ajankohtana, jolloin laitteistoon kytketään jännite sen käyttöä varten (Sähköturvallisuuslaki 410/1996 16 §, 17 §).

Sähkölaitteiston rakentajan tulee huolehtia sähkölaitteiston käyttöönottotarkastuksesta, varmennustarkastuksesta ja ilmoituksen tekemisestä sähköturvallisuusviranomaiselle tai jakeluverkonhaltijalle. Jos rakentaja laiminlyö velvollisuutensa tai on estynyt huolehtimaan niistä, tulee sähkölaitteiston haltijan huolehtia tarkastuksista ja ilmoituksen tekemisestä. (Sähköturvallisuuslaki 410/1996 19 §).

Omakotitalon laajuiselle asennukselle ei edellytetä sähköurakoitsijan käyttöönottotarkastuksen ns. oman työn tarkastuksen lisäksi kolmannen osapuolen varmennustarkastusta.

Ilmoitukset rekistereihin

Sähköturvallisuuslaissa on säädetty ilmoituksista Tukesin ja alueen jakeluverkkoyhtiön rekisteriin.

Lain 18 § mukaan jakeluverkonhaltijan on tallennettava ministeriön määäämissä tapauksissa rekisteriinsä tiedot vastuualueellaan uutena liittymänä käyttöönotetuista sähkölaitteistoista. Rekisteriin tallennetuista tiedoista tulee käydä ilmi Sähköturvallisuusasetuksen 498/1996 19 §:ssä esitetyt asiat.

Asetuksen 19 §:n mukaan jakeluverkonhaltijan on talletettava rekisteriinsä sellaiset jakeluverkkoonsa liitettävää sähkölaitteistoa koskevat tiedot, joiden perusteella voidaan sähköturvallisuuden valvontaa ja mahdollisten vahinkojen selvittämistä v[REDACTED]en asianmukaisella tavalla selvittää laitteiston tyyppi, haltija, rakentaja ja tarkastaja.

Asetus ei sellaisenaan edellytä, että verkkoyhtiön olisi tullut varmistua laitteiston rakentajan oikeudesta tehdä sähkötöitä. Menettely on kuitenkin ollut kiinteistön rakentamisen ajankohtana yleisesti käytössä verkkoyhtiöissä esim. liittymän tilausta ja mittarointia pyydetäessä. Asetuksessa mainittu tarkastaja tarkoittaa tilannetta, jossa sähkölaitteistolle on tehty varmennustarkastus.

Asiassa esillä ollut verkkoyhtiöiden ns. yleistietolomake ei ole sähköturvallisuuslainsäädännössä velvoitettu asiakirja, se on kuitenkin yleisesti käytetty menettely kerätä verkonhaltijan rekistereihin lain vaatimia tietoja.

Sähköturvallisuuslain 410/1996 perusteluissa (Hallituksen esitys HE 4/1996) on todettu, että tarkoitus on ollut, että jakeluverkonhaltijan ei tarvitse rakentaa erillistä sähköturvallisuusrekisteriä, vaan tarvittavat asiat voitaisiin tallentaa käytössä oleviin asiakasrekistereihin.

Sähkölaitteiston kytkeminen yhteen

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä sähkölaitteistojen turvallisuudesta 1193/1999 7 §:ssä on määrätty sähkölaitteistojen kytkemisestä yhteen. Asetuksen kohdan mukaan, sähkölaitteistot saa kytkeä yhteen vain, jos toimenpiteestä ei aiheudu sähköturvallisuuslain 5 §:ssä tarkoitettua vaaraa. Tämän varmistamiseksi yhteen kytkettävien sähkölaitteistojen haltijoiden on annettava toisilleen riittävät sähkölaitteistonsa rakennetta koskevat tekniset tiedot.

Päätös ei yksilöi miten laitteistoja yhteen kytkiessä tuli varmistua asetuksen turvallisuusvaatimuksen täyttymisestä. Tällainen menettely on pyytää laitteiston tiedossa olevan sähköurakoitsijan käyttöönottotarkastuspöytäkirja tai testausten tulokset.

Esiin tuomassanne asiassa Tukesin käsityksen mukaan liittymän pää-/ mittauskeskus on toiminut rakentamisaikaisena työmaakeskuksena, jonka liittäminen jakeluverkkoon on tehty verkkoyhtiön toimesta tai toimeksiannosta. Usein rakentamisen alkuvaiheessa urakoitsijaa, joka tekee kiinteistösähköasennukset loppuun ei ole tiedossa.

Kiinteistön Naantalin [REDACTED] 8:n sähkölaitteistolle suoritettut tarkastukset ja katselmukset

Asiassa toimittamienne tietojen mukaan sähkölaitteistolle on tehty jälkikäteen kiinteistön rakentamisvaiheessa laiminlyöty käyttöönottotarkastus 7.7.2020 Tukesin rekisteröimän toiminnanharjoittajan [REDACTED] Oy toimesta. Pöytäkirjassa on todettu työn olleen käyttöönottotarkastus ja sähkötyöt tehneen jonkun muun.

Laitteistosta on myös käytössä [REDACTED] Oy:n 19.5.2021 laatima käyttöönottotarkastuspöytäkirja. Pöytäkirjassa todetaan, että työ koskee vanhojen asennusten mittauksia ja tarkastuksia, eikä toiminnanharjoittaja vastaa kiinteistön asennuksista muilta osin.

Sähköasennukset [REDACTED] Oy on pyynnöstä selvittänyt kiinteistön sähköasennuksia, ja laatinut laajan 5.10.2021 päivätyn raportin.

[REDACTED] Tarkastuspalvelut on tehnyt 1.11.2021 tarkastuksen, josta on laadittu toiminnanharjoittajan sähkötarkastuspöytäkirja nro 1813.

Jos käyttöönottotarkastus on laiminlyöty, tulee tarkastus suorittaa siten kuin sähköturvallisuuslain 19 §:ssä esitetään.

Tukes ja Sähkö- ja teleurakoitsija liitto STUL ry ovat ohjeistaneet sähköurakoitsijoita seuraavasti, kun kohteeseen pyydetään poikkeuksellisesti käyttöönottotarkastusta:

- Selvitä, miksi sähköasennukset tehnyt sähköurakoitsija ei ole tehnyt käyttöönottotarkastusta.
- Mikäli hyväksyttävää syytä ei ole esitettävissä, pyydä kääntymään valtuutetun tarkastajan tai laitoksen puoleen.
- Jos teet käyttöönottotarkastuksen laitteistolle, jota et itse ole rakentanut, käyttöönottotarkastuspöytäkirjasta tulee käydä ilmi, ettet ole laitteiston rakentaja. Pöytäkirjaan kirjataan sähkölaitteiston rakentajan nimi, jos on tiedossa, muuten laitetaan sähkölaitteiston rakentajaksi esim. "tuntematon".
- Pöytäkirjaan tulee merkitä, että silmämääräinen tarkastus ei välttämättä kata kaikkia piilossa olevia asennuksen osia.
- Jos havaitset asennusten olevan säädösten vastaisia, tee siitä yksilöidyt merkinnät pöytäkirjaan. Ilmoita tarkastuksen tilaajalle, että havaitut puutteet on korjattava mahdollisimman pikaisesti. Jos havaitset välitöntä vaaraa aiheuttavan asennuksen, pyydä tilaajalta lupa saattaa asennus turvalliseen kuntoon ja tee luvan saamisen jälkeen tarvittavat toimenpiteet. Pöytäkirjasta ei tule ruksata kohtaa, jossa vakuutetaan asennusten täyttävän standardin vaatimukset.
- Jos havaitset tarkastuksessa vaarallisia asennuksia ja lisäksi on hyvin ilmeistä, että työtä ei ole tehnyt oikeudet omaava urakoitsija, tee ilmoitus Tukesille (ks. [Tukes-ohje 16/2017](#))

Toiminnanharjoittajien [REDACTED] Oy ja [REDACTED] Oy:n toimesta tehdyt käyttöönottotarkastukset

[REDACTED] Oy:n ja [REDACTED] Oy:n käyttöönottotarkastusten pöytäkirjoista ilmenee, että toiminnanharjoittajat eivät ole tehneet tarkastuksen kohteena olevia asennuksia vaan tarkastukset on tehty jälkikäteen.

Tarkastuksen jälkeen on tullut ilmi, että laitteistossa ilmenee puutteita ja vikoja, joita ei ole havaittu suoritetussa käyttöönottotarkastuksessa. Lähtökohtaisesti käyttöönottotarkastus kattaa koko laitteiston. Kuten edellä olevassa ohjeessa todetaan, pöytäkirjaan tulisi merkitä, että aistinvarainen tarkastus ei välttämättä kata kaikkia piilossa olevia asennuksen osia purkamatta rakenteita.

Tukesille toimittamienne tarkastuspöytäkirjojen perusteella voidaan todeta, että suoritettut käyttöönottotarkastukset eivät ole olleet riittävän kattavia varmistamaan kiinteistön asennusajan teknisen vaatimustenmukaisuuden. Myöhemmissä katselmuksissa on ilmennyt puutteita ja vikoja, jotka olisi tullut havaita asianmukaisesti suoritettun käyttöönottotarkastuksen aistinvaraisessa tarkastuksessa, johon sisältyy mm. se, että asennusrasioita avataan oikean asennustavan selvittämiseksi.

Muun lainsäädännön nojalla suoritettava rakentamisen valvonta

LK-Sähkö Oy Tarkastuspalvelujen asiakirjassa viitataan vakuutusturvaan ja mahdollisiin maakaaren kiinteistökaupan virheisiin sekä rakennusvalvontaviranomaisen katselmuksiin. Tukesilla sähköturvallisuuslain mukaisena viranomaisena ei ole toimivaltaa esitetyissä näkemyksissä.

Sähköturvallisuuslain 1135/2016 47 §:n mukaan sähkölaitteiston haltijan tulee korjata havaitut puutteet ja huolehtia siitä, että viat poistetaan riittävän nopeasti. Tukes ei ota kantaa yksityisoikeudellisiin sopimus tai riita-asioihin.

Tukesin toimenpiteet asiassa

Mahdollisen oikeudettoman sähkötyön selvittämisen kannalta asennusajankohdasta on kulunut niin paljon aikaa, että Tukesin ei ole mahdollista selvittää asiaa takautuvasti ja luotettavasti. Asia on vanhentunut myös sähköturvallisuuslain rikkomisena.

Tukes ei voi edellyttää toiminnanharjoittajilta enempää kuin sen toimivalta on ja sähköturvallisuuslaissa vaaditaan. Tukes suhtautuu esille nostamiisi kysymyksiin sekä epäkohtiin vakavasti ja tulee kohdentamaan toiminnanharjoittajien toimipaikoilla tehtävää valvontaa. Nykykäytäntöjen selvittämiseksi Tukes tulee kohdentamaan valvontaansa jakeluverkkoyhtiöön sekä tarkastuksia tehneiden toiminnanharjoittajien määräystenmukaisuuden valvontaan.

Epäkohtien ilmetessä ryhtyy Tukes sähköturvallisuuslain mukaisiin toimenpiteisiin toiminnan saattamiseksi siten, kun sähköturvallisuuslaki edellyttää.

Ylitarkastaja

Ville Huurinainen

Ylitarkastaja Ville Huurinainen
27.1.2023

Affsats: Digital Signaturafäge